

Handlingsplan för en drogfri grundskola

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

I skolans förebyggande arbete ingår arbetet mot droganvändning och missbruk. Det handlar om förebyggande insatser i form av information och värderingsdiskussioner för skolans elever och personal.

Med droger avses här alkohol, dopingpreparat, läkemedel (som inte är i medicinskt syfte), tobak, narkotika, sniffning (inandning av gaser från kemiska preparat) i berusningssyfte och även övriga medel som intas i berusningssyfte. Missbruk av alkohol, narkotika och andra droger kan riskera den fysiska och psykiska hälsan och utvecklingen

Mål:

- Att förhindra bruk av droger som kan leda till missbruk bland elever (personal)
- Att förebygga ohälsa, tillbud och olyckor i skolan
- Att arbeta för tidig upptäckt av missbruk
- Att engagera personal, elever och föräldrar i arbetet mot missbruk
- Ett gott samarbetet med socialtjänst och polis för ungdomars drogfria utbildning och uppväxt

Strategi:

- Arbeta för uppbyggnad av självförtroende samt stärka självkänslan bland elever/personal för att våga stå emot och ta ansvar i drogsituationer.
- Arbeta förebyggande med olika metoder; som t.ex. anknyta till drogbruk/missbruk i undervisningen vid tillfällen där det finns en naturlig anknytning eller kontinuerligt informera och diskutera olika drogers skadeverkningar.
- Genomföra värderingsövningar i arbetet mot droganvändning och missbruk.
- Elever, vårdnadshavare och personal får kännedom om handlingsplanen.
- Elevhälsan ger information till nya elever och ny personal vid skolstart.
- Handlingsplanen tas upp på en APT under året.

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet mot droganvändning och missbruk regleras i en mängd lagar och styrdokument: läroplan för Grundskola 2011 (Rektors ansvar), skollagen (disciplinära åtgärder), socialtjänstlagen (anmälningsskyldighet), arbetsmiljölagen (en drogfri skola).

Att tidigt upptäcka droganvändning

Alla medarbetare ska vara uppmärksamma på tecken som ger misstanke om användning eller innehavande av droger.

Det kan vara svårt att upptäcka droganvändning. Eleven försöker vanligen dölja sin droganvändning och även på direkt förfrågan kan han/hon försöka förneka sin droganvändning. Nedanstående lista innehåller en del symtom, som var för sig kan vara tecken på andra problem, men flera samtidigt bör uppmärksammas utifrån oro för pågående droganvändning.

Tecken på droganvändning

- hög frånvaro
- byte av kamratkrets
- försämrade skolprestationer
- sömnbrist
- trötthet, håglöshet
- återkommande magont, huvudvärk
- koncentrationssvårigheter
- "konstig" ögonkontakt
- förändrat beteende

Rutiner vid konstaterat/misstanke om droganvändning

Personal signalerar om elev

Vid konstaterat/misstanke om drogbruk/missbruk hos elev åligger det all personal att agera vilket skall leda till en anmälan till socialförvaltningen enligt Socialtjänstlagen 14 kap § 1. Det räcker med misstanke för att agera när det gäller elever under 18 år.

Det innebär att du som personal aldrig kan lova att inte säga något om du får kännedom om drogmissbruk. Klargör för eleven i tidigt skede att du måste gå vidare med sådana uppgifter till socialtjänsten. Vid misstanke om drogmissbruk hos en elev bör skolan ta kontakt med berörda myndigheter som socialtjänsten, polisen och sjukvården.

1. Anmäl till rektor och rådgör med elevhälsopersonal.
2. Personal ur elevhälsoteamet (kurator eller skolsköterska) eller elevens personliga handledare delger eleven oron/misstanken och pratar tillsammans med eleven om skolans handlingsplan mot droger. Eleven informeras om vilka åtgärder skolan kommer att vidta.
3. Den (kurator/skolsköterska/elevens personliga handledare) som delgav eleven oron/misstanken kontaktar vårdnadshavare för att informera om oron/ misstanken, om skolans handlingsplan mot droger, om vilka åtgärder skolan kommer att vidta samt att skolan anmäler händelsen till socialtjänsten. Vårdnadshavare och elev kallas då till möte med elevhälsoteamet. Eleven ska först ha haft möjlighet att själv prata med sin vårdnadshavare.
4. Möte mellan elev, vårdnadshavare, handledare, elevhälsan, som förklarar rutinerna.
 - Skolan erbjuder eleven att lämna ett urinprov (eventuellt tillsammans med förälder gå och lämna urinprov)
 - Drogtester är frivilliga och eleven måste lämna sitt samtycke
 - Oavsett om provet är positivt eller negativt så får eleven reda på resultatet
 - Om urinprovet är negativt så antecknas inget i hälsovårdsjournalen och fallet "avblåses"

5. Anmälan till socialtjänsten samt Polismyndigheten görs av den som konstaterat/misstänker drogbruk/missbruk gemensamt med Rektor/ Elevhälsan och inbjuder socialtjänsten till samarbete.
6. Rektor ansvarar för att berörd personal får lämplig information.
7. Elevhälsomöte inplaneras snarast och beslutar om *Plan för fortsatt handläggning* (om möjligt i samråd med socialtjänsten)

Plan för fortsatt handläggning ska innehålla:

- Individuell utvecklingsplan
- Plan för utformningen av samarbetet skola - hem - socialtjänst
- Överenskommelse om uppläggningsplan av fortsatt stöd, behandling och uppföljning

Om en elev signalerar själv

1. Han/hon vänder sig till kurator och/ eller skolsköterska.
2. Kurator/Skolsköterska klargörs att sekretessen upphör gentemot socialtjänsten samt Polismyndigheten och skolan måste agera.
3. Elevens vårdnadshavare skall kontaktas. Följ den ovan beskrivna arbetsgången.

Elev signalerar om annan elev

1. Han/hon vänder sig personligen till kurator/ skolsköterska eller annan tillgänglig personal. Följ den ovan beskrivna arbetsgången.

Åtgärder vid drogpåverkad elev på skolan

- Vid akut drogpåverkad/alkoholpåverkad elev kontaktas omedelbart Rektor/Elevhälsan.
- Elevhälsopersonal informeras. Om skolsköterskan finns tillgänglig bör han/hon i första hand bedöma om eleven behöver tas till sjukhus eller vårdcentral för läkarundersökning och eventuell provtagning. Rektor beslutar i samråd med Elevhälsan hur ärendet skall gå vidare.
- Skolan ansvarar för att eleven omhändertas på ett betryggande sätt. Polis tillkallas vid behov. En elev påverkad av narkotika ska avgränsas från övriga elever.
- Rektor kontaktar vårdnadshavare och gör eventuellt en anmälan till polisen.
- Rektor anmäler till socialtjänsten.
- Behandling påbörjas.
- Rektor överväger om förutsättningarna för avstängning enligt skollagen 5 kap. 14-16 §§ är uppfyllda. Huvudmannen ska kontaktas.

Åtgärder vid innehav/försäljning av droger på skolan

- Vid misstanke om försäljning/langning av narkotikaklassade medel anmäls detta alltid till polis oavsett om eleven omyndig eller myndig. Om rektor eller lärare omhändertar narkotikan enligt skollagen 5 kap. 22-23 § ska detta omhändertagande skyndsamt anmälas till polis.
- Rektor bör överväga om förutsättningarna för avstängning enligt 5 kap. 17 § skollagen är uppfyllda. Huvudmannen ska kontaktas.

